

BORBA SA NEMANIMA KOJE NAPADAJU MILIONE LJUDI: Ušli smo sa profesionalcima u LEGLO KOMARACA! (FOTO)

Imamo komarca koji prenosi malariju, ali ne zaraženog. Ove godine među ovim krvopijama još nije pronađen onaj koji je zaražen Zapadnim nilom, niti se u našoj zemlji pojavio komarac koji prenosi Zika virus iako ga ima u region

Ona je najdosadnija, najupornija i nasmrtonosnija **ženka** na planeti. I najotpornija. Za razliku od mužjaka koji prežive jedva nekoliko nedelja, one opstaju mesecima. Iako je svojstvena letu, prezimljava. Mada ujeda ko luda, dodvorila se i **Evropskoj uniji** pa će uskoro biti skroz zabranjeno njihovo suzbijanje iz aviona. **Komarac** – najopasnija životinja na planeti od kog godišnje umre milion ljudi

Oni koji, bar u Beogradu, pokušavaju da im doakaju jesu stručnjaci Zavoda za biocide i medicinsku ekologiju koji svih 12 meseci u godini, kontinuirano, prate njihovu brojnost u prestonici. **Agresivnost, ne komaraca, već ovih stručnjaka, posebno počinje sa dolaskom lepog vremena i komaraca kada počinju, na neki način, da rade što i ove krvopije – da “napadaju” njihova staništa. Samo da nam krv ne bi popili...**

Ekipa Telegrafa provela je sa stručnjacima Zavoda za biocide jedan dan u uništavanju larvi komaraca. Uverili smo se da jedan, ne tako veliki kanal, u beogradskom naselju Kotež, može da “izrodi” sasvim dovoljno komaraca za ovo i još jedno naselje na levoj obali Dunava.

– **Razvojni ciklus komaraca je, pre svega, vezan za vodu.** Odrasle ženke, naime, polažu jaja na vodenu površinu iz kojih se kasnije izležu larve. Jedna ženka može da položi i do 400 jaja. Iz njih se izlažu larve koje prolaze kroz četiri razvojna stadijuma. **Larva se presvlači i prelaze u lutku a i iz lutke se izleže odrastao komarac** – objašnjava za Telegraf naš domaćin Branislav Pešić, doktor veterinarske medicine iz Zavoda za biocide.

Suzbijanje ovih dosadnih krvopija, prema njegovim rečima, radi se na dva načina. Jedan je suzbijanje larvi dok su još u vodi, a drugi suzbijanje odraslih formi komaraca uređajima sa zemlje.

– Mnogo nam je lakše da ih suzbijamo dok su u kanalu s obzirom na to da se šire kada izlete iz vode. **Radijus kretanja je za pripadnike roda kuleks oko 400 metara od mesta gde su izlegli, dok za pripadnike roda edes i do 10 kilometara.** Iz tog razloga je larvicidni tretman lakši, jeftiniji i efektivniji, tako da smo kompletnu vodenu površinu u Beogradu pokrili larvicidnim tretmanom. U to spada 180 kilometara priobalja Save i Dunava, i oko 3.500 kilometara drenažnih melioracionih kanala, rečica, potoka, stajaćih tekućih voda kao i privremenih i stalnih bara. **Kada dođe do izletanja komaraca onda se radi suzbijanje odraslih formi komaraca uređajima sa zemlje. Njihovu brojnost pratimo postavljanjem klopki na celoj teritoriji Beograda – kaže Pešić dok ostatak ekipe iz Zavoda proverava da li u kanalu pored kog se nalazimo ima larvi ovih insekata.**

Larvi ima. Ali, ne zadugo. Kante u ruke, i duž kanala, na po pola metra, stručnjaci bacaju isektidni preparat. On će ih sprečiti da nam dosađuju.

A šta ako to ne uspe, ili se sa tim zakasnilo?

– Onda se radi suzbijanje uređajima sa zemlje. Sa njima prolazimo kroz ulice, i na taj način komarce direktno prskamo – kaže Pešić a zatim **objašnjava da li je bolje prskanje iz aviona ili sa zemlje.**

– Avioni su dobri ukoliko je velika brojnost komaraca na širokom području. Oni lete na visini od 30 do 50 metara, i ne mogu uvek da isprskaju određeni deo. **Bolji efekat se postiže kada se radi sa zemlje ukoliko je brojnost komaraca na nižem nivou. Ukoliko je brojnost na visokom nivou onda su svakako avioni zahvalniji za taj tretman, međutim, postoji preporuka Evropske unije, pa će uskoro biti skroz zabranjeno da lete avioni odnosno zaprašivanje insekticida iz vazduha.**

Ove krvopije su sve iste, i niko golim okom ne može da prepozna koji je kuleks koji je edes... Koji je tigrasti, koji prenosi Zapadni nil a koji Zika virus.

– Da bismo videli koji su komarci prisutni i kolika je njihova brojnost, postavljamo im klopke sa suvim ledom. Suvi led predstavlja zamrznuti ugljen-dioskid koji se stavlja u specijalne kanistere, i koji iz njih polako isparava. Klopke se postavljaju u popodnevним časovima i sakupljaju narednog jutra. Time smo pokrili i večernju i jutarnju aktivnost komaraca. **Oslobodeni ugljen-dioksid privlači komarce, zbog kog oni dolaze iznad klopke koja ih hvata.** Nakon toga klopke se sakupljaju, odnose u laboratoriju Zavoda za biocide gde se oni broje i utvrđuju vrste, a na osnovu čega razvijamo plan kada ćemo i kako da ih suzbijamo – objašnjava naš sagovornik.

Komarci se pojavljuju sa dolaskom lepog vremena. Najviše im odgovara temperatura između 10 i 23 stepena, a najaktivniji su u kasnim večernjim i ranim jutarnjim časovima. **Najviše ih ima u priobalima reka, u šumama, parkovima, a konkretno u Beogradu posebno su ugrožena naselja – Krnjača, Sebeš, Kotež, Borča, Ovca, zatim Makiš, Ostružnica, Ada Ciganlija, Grocka, Vinča, Ritopek...**

– Edes se javlja početkom godine. Izrazito je agresivan, ubada i tokom dana i preferira da ubada ljude. Kuleks, sa druge strane, preferira životinje, a pre svega ptice, ali i čovek koji se nađe u njihovom okruženju, takođe, biva uboden. Inače, **komarci su prenosioci različitih zaraznih bolesti. Jedna od najznačajnijih i najšire rasprostranjenih u svetu je malarija od koje godišnje umire više od milion ljudi. Iz tog razloga su komarci najopasnija vrsta životinja jer od malarije umire veliki.** To se uglavnom dešava u neuređenim, subsaharskim zemljama. **U Beogradu je sprovedena radikalizacija malarije tako da mi imamo malaričnog komarca, on je iz roda anofeles, ali nemamo uzročnika odnosno zaraženog.** Pored malarije komarci su prenosioci i mnogih drugih zaraznih bolesti kao što je denga groznica, žuta groznica, čikungunja, virus Zapadni nil, Zika virus... Kod nas je prisutan jedino Zapadni nil ali ove godine on još nije izolovan – kaže Pešić.

Na pitanje imamo li komarca edes albopiktus koji može da prenese Zika virus, i da li ga možemo očekivati s obzirom na klimatske promene, naš sagovornik navodi:

– **Na teritoriji Beograda u poslednjih pet godina, a i pre toga, nismo detektovali prisustvo edes albopiktusa, takozvanog azijskog, tigrastog komarca. S obzirom na to možemo reći da u Srbiji nema te vrste komaraca. Ali, ima ga u zemljama u okruženju. Na sajtu Svetske zdravstvene organizacije nalazi se mapa na kojoj su zemlje u kojima su oni prisutni – ima ih u Grčkoj, Italiji, Hrvatskoj, Crnoj Gori... -Inače, postoji bojazan da će se pojaviti i kod nas s obzirom na to da je klima svake godine drugačija.**

Jasno je da ubadaju samo ženke, jer im je potreban krvni obrok da bi polagale jaja. Mužjacima je dovoljan nektar sa cveća. Po veličini se ne mogu razlikovati, ali treba znati da ujeda onaj što uporno zuji oko naših glava.

Kao i sve druge insekte, i njih privlači svetlost jer su noćna vrsta. A koga će ujesti, zavisi, između ostalog, i od toga šta jedemo i pijemo.

– **Komarce privlače mirisi kože i ugljen- dioskid, ljudi koji puše, piju alkohol, zatim gojazni, deca i oni koji oslobađaju više ugljen- dioskidapoput sportista.** Neka istraživanja su pokazala da komarci preferiraju ljude nulte krvne grupe, međutim, ipak sve to zavisi od velikog broja faktora – navodi Pešić i dodaje da ih, sa druge strane, **odbijaju jaki mirisi kao što su ruzmarin, lavanda, bosiljak...**

Za kraj, Zavod radi suzbijanje ovih krvopija i u zatvorenom prostoru. Prvi put ove godine borili su se njima u privatnim domaćinstvima, u oko 6.000. Tako da, svi građani koji imaju problem mogu da ga prijave Zavodu na broj telefona 011-3054-000.

(Ljubinka Račić)